

Civiele Procespraktijk

Nr. 37 – september 2016

De volgende onderwerpen worden behandeld:

- [Procesreglement onverbindend: proceskostenveroordeling is wél mogelijk na intrekking kort geding](#)
- [Aanvang verjaringstermijn in geval van een vernietigde uitspraak](#)
- [Uitleg notariële akte: soms geldt toch gewoon Haviltex!](#)
- [Versoepeling eisen voor voordeelstoerekening](#)
- [Het rechtsmiddelenregister](#)
- [Eigendomsvoorbehoud vervalt door betaling ná faillissement](#)

Procesreglement onverbindend: proceskostenveroordeling is wél mogelijk na intrekking kort geding (HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1087)

- Volgens Wieland maakt GIA inbreuk op haar merk. Zij start daarom een kort geding, maar trekt dat vóór de zitting in. GIA vraagt de voorzieningenrechter om Wieland te veroordelen haar werkelijke gemaakte proceskosten te vergoeden. Volgens het Procesreglement kan dat niet. De voorzieningenrechter stelt prejudiciële vragen aan de Hoge Raad. Tijdens deze procedure treffen partijen een minnelijke regeling. Niettemin beantwoordt de Hoge Raad de vragen. De HR geeft college over wat rechtens is, indien een kort geding wordt ingetrokken.
  - a. Omdat het kort geding in eerste aanleg geen rol kent, zijn de artt. 125-127 en 249-250 Rv dan niet van toepassing. Zij bieden wel aanknopingspunten.
  - b. Een kort geding is *aanhangig*, indien de dagvaarding is uitgebracht of zodra aan gedaagde is meegedeeld dat een kort geding is ingesteld en wat de datum en het tijdstip van de behandeling zijn.
  - c. *De aanhangigheid van het kort geding vervalt*, indien eiser aan gedaagde laat weten dat hij het kort geding intrekt. Het geding blijft echter aanhangig, indien *gedaagde aan eiser en de voorzieningenrechter mededeelt dat het geding doorgang dient te vinden omdat hij een beslissing over de proceskosten verlangt*. Gedaagde kan dat verzoek doen tot veertien dagen ná de dag waartegen hij is opgeroepen. Hij dient dan een nieuwe datum te vragen voor de behandeling van de kwestie.
  - d. Indien gedaagde, na het aanhangig maken van de zaak, erin toestemt te voldoen aan hetgeen wordt gevorderd, maar partijen het niet eens worden over de proceskosten, kan *eiser* daarover een beslissing verkrijgen door ter terechtzitting zijn hoofdvordering in te trekken.
  - e. Het vonnis over de proceskosten is vatbaar voor *beroep*, indien de veroordeling de appelgrens van € 1.750 te boven gaat (art. 332 lid 1 Rv).
  - f. Dit alles geldt ook in *IE zaken*. Er kan uitsluitend een vergoeding van de werkelijke proceskosten worden gevorderd voor zover de werkzaamheden zijn verricht ter beslechting van de *IE* geschillen. De kosten die gemaakt worden ter vaststelling van de proceskosten van het ingetrokken kort geding vallen daar niet onder. Die kosten worden begroot met toepassing van het liquidatietarief.

- g. *Art. 9 van het Procesreglement* bepaalt dat de voorzieningenrechter geen proceskostenveroordeling uitspreekt, indien eiser de procedure intrekt vóór de zaak is uitgeroepen. Dat is volgens de Hoge Raad in strijd met het systeem van de wet. Die bepaling is dus in zoverre onverbindend (vgl. HR 17 april 2015, NJ 2015/209).

Aanvang verjaringstermijn in geval van een vernietigde uitspraak **(HR 3 juni 2016 ECLI:NL:HR:2016:1052)**

- Door een onherroepelijke vernietiging van een rechterlijke uitspraak ontvalt met terugwerkende kracht de rechtsgrond aan hetgeen ter uitvoering van die uitspraak is verricht. Dat betekent dat – in retrospectief – de ongedaanmakingsvordering al is *ontstaan* op het moment waarop ter uitvoering van die uitspraak is gepresteerd (HR 19 december 2014, NJ 2015/168).
- Volgens de Hoge Raad betekent dat niet dat *de verjaring* van de vordering uit hoofde van onverschuldigde betaling ook al wordt geacht te zijn gaan lopen. De verjaring gaat pas lopen *ná* de vernietiging van de uitspraak:
  - a. Volgens art. 3:309 BW vangt de verjaring van een vordering uit onverschuldigde betaling immers pas aan, indien de schuldeiser *bekend* is met het bestaan van zijn vordering. Aansluitend bij de rechtspraak over art. 3:310 BW, betekent dat dat de verjaring begint op de dag na die waarop de schuldeiser daadwerkelijk in staat is zijn rechtsvordering in te stellen.
  - b. Tijdens de appelprocedure is de schuldeiser daartoe nog niet in staat, omdat het vonnis nog altijd rechtskracht heeft. De terugwerkende kracht die toekomt aan het arrest waarbij het veroordelende vonnis wordt vernietigd, gaat niet zover dat de schuldeiser, achteraf gezien, wel geacht moet worden daartoe in staat te zijn geweest. Dat de schuldeiser in appel wel alvast een terugbetalingsvordering kan instellen, maakt dat niet anders: die vordering is immers pas toewijsbaar *ná* vernietiging van het vonnis.

Uitleg notariële akte: soms geldt toch gewoon Haviltex! **(HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1511)**

- A heeft aan B een lening van € 680.170 verstrekt. Als zekerheid vestigt B bij notariële akte een hypotheekrecht ten gunste van A. In de akte staat dat A in termijnen in totaal € 720.000 aan B betaalt. Tussen partijen ontstaat discussie over de vraag of dit bedrag inclusief of exclusief de bedongen rente is. Het hof beantwoordt deze vraag aan de hand van de zogenaamde objectieve uitlegmaatstaf.
  - De Hoge Raad vernietigt. Volgens vaste rechtspraak geldt de objectieve maatstaf voor de uitleg van notariële akten die strekken tot levering van registergoederen en vestiging van beperkte rechten (HR 22 oktober 2010, NJ 2011/111). In deze zaak gaat het geschil niet over de vestiging van het hypotheekrecht, maar over de vraag of het in de hypotheekakte genoemde bedrag inclusief of exclusief rente is. Die vraag raakt alleen de verhouding tussen de contractspartijen. Voor de uitleg geldt dus de gewone Haviltex-maatstaf.
- Wees bij de uitleg van notariële akten dus alert! De maatstaf hangt af van de betrokken rechtsverhouding(en).

Versoepeling eisen voor voordeelstoerekening **(HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1483)**

- ABB heeft door kartelvorming aan TenneT een te hoge prijs berekend. TenneT vordert schadevergoeding. ABB voert als verweer dat Tennenet de hoge inkoopprijs heeft doorberekend aan haar afnemers en dus minder schade heeft geleden. In cassatie staat centraal hoe de rechter dit doorberekeningsverweer moet beoordelen.
- De Hoge Raad oordeelt dat er twee benaderingen mogelijk zijn. *Of* de rechter betreft het doorberekeningsverweer bij de vaststelling van de schade (art. 6:95-96 BW), *of* hij merkt het verweer aan als voordeelstoerekening (art. 6:100 BW). De rechter is daarin vrij. In beide gevallen moeten de door de benadeelde in verband met de schadeveroorzakende gebeurtenis behaalde voordelen worden

betrokken voor zover dat redelijk is.

- Verder stelt de Hoge Raad de eisen voor voordeelstoerekening bij:
  1. Er moet *condicio sine qua non*-verband bestaan tussen de normschending en de gestelde voordelen, in die zin dat in de omstandigheden van het geval sprake is van een voordeel dat zonder de normschending niet zou zijn opgekomen; en
  2. Met inachtneming van de in art. 6:98 BW besloten maatstaf moet het redelijk zijn dat voordelen betrokken worden bij de vaststelling van de te vergoeden schade.
- Waar in eerdere uitspraken (m.n. HR 10 juli 2009 (Vos/TSN), NJ 2011/43) méér of andere eisen zijn gesteld aan het begrip 'eenzelfde gebeurtenis' komt de Hoge Raad daar expliciet van terug.

Het rechtsmiddelenregister **(HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1468)**

- De rechtbank heeft voor recht verklaard dat de eigendom van een perceel grond *is* overgegaan door verkrijgende verjaring. Dat oordeel impliceert dat geen levering bij akte meer nodig is. Volgens de Hoge Raad behoeft een rechtsmiddel dat is gericht tegen zo'n vonnis niet te worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister van art. 433 Rv.
Art. 3:301 BW vereist namelijk inschrijving, indien de rechter heeft bepaald dat zijn uitspraak in de plaats treedt van (een deel van) een akte die bestemd is voor de levering van een registergoed. Nu op schending van dat voorschrift de zware sanctie van niet-ontvankelijkheid staat, is er geen reden die bepaling uit te breiden tot een geval dat niet door de wettekst wordt bestreken.

Eigendomsvoorbehoud vervalt door betaling ná faillissement **(HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1046)**

- Revadap vestigt ten gunste van haar bank een pandrecht op de zaken die onder eigendomsvoorbehoud aan haar zijn overgedragen. Ná het faillissement van Revadap voldoet de bank het restant van de koopsom. De vraag is wat dáár het rechtsgevolg van is, nu uit artt. 23 en 35 Fw volgt dat een failliet beschikkingsonbevoegd is en dus geen handelingen meer kan verrichten die nodig zijn voor een geldige levering.
- De Hoge Raad oordeelt dat bij een verkrijging onder eigendomsvoorbehoud de levering reeds voltooid is. Daardoor komt de verkrijger in een positie waarin de uitgroei tot een onvoorwaardelijk eigendomsrecht nog slechts afhankelijk is van de (feitelijke) vervulling van de opschortende voorwaarde van betaling. Hij kan die zaak ook slechts onder diezelfde voorwaarde met een pandrecht bezwaren (art. 3:84 lid 4 BW). Door de enkele feitelijke betaling van het restant van de koopsom groeit de eigendom van rechtswege uit tot volledige eigendom. Het pandrecht groeit uit tot een pandrecht op de volle eigendom. Daar zijn geen nadere beschikkingshandelingen meer voor nodig.
- Een pandhouder kan zijn positie dus versterken door ná faillissement een zaak af te betalen, indien de verpande zaak onder eigendomsvoorbehoud is geleverd aan de pandgever en die nadien is gefailleerd.

De nieuwsbrief *Civiele Procespraktijk* is bestemd voor correspondenten van de Sectie Cassatie van Ekemans & Meijer Advocaten en voor andere geïnteresseerden, en verschijnt vier keer per jaar. Een ieder die zich wil abonneren op deze – gratis – nieuwsbrief, kan zich aanmelden op het adres cassatie@ekemansenmeijer.nl. Ook afmeldingen kunnen aan dit adres worden gericht.

Voetnoten

-

- [HR 15 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:1087; RvdW 2016/699](#)
- [HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1052; RvdW 2016/648](#)
- [HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1511](#)

- [HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1483; NJB 2016/1414](#)
- [HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1468](#)
- [HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1046; NJ 2016/290](#)

ekelmans meijer advocaten

This email was sent to [email address suppressed]. If you are no longer interested you can [unsubscribe instantly](#).